

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФАКУЛТЕТ „СТОПАНСКИ“
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В АГРОБИЗНЕСА”;

ЗА СПЕЦ: „Аграрен бизнес“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4 ; СЕМЕСТЪР: 7;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Теодорина Турлакова)

2. ....
(доц.д-р Таня Георгиева)

Ръководител катедра: .....
„Аграрна икономика“ (доц.д-р Мария Станимирова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Предприемачество в агробизнеса” има за цел да даде знания по основните въпроси на предприемачеството в аграрния сектор в условията на създаващото се пазарно стопанство. Основно място в курса е отделено на методологията на предприемаческия процес и предприемаческия анализ, отчитайки особеностите и характеристиката на селското стопанство. Разглеждат се специфичните форми на предприемаческата дейност, както и въпросите за разработване на предприемачески стратегии и предприемачески план. Представените предприемачески модели и процедури по създаване на предприемачески стопанства дава възможности за интересни практикоприложни семинари по темите.

Предлаганата теоретична част усъвършенства подхода и методологията на общата икономическа теория и акцентира върху специфичните функции, ролята и значението на предприемача и предприемаческото поведение в икономическия процес.

В съдържателен аспект се акцентира се както върху основни теоретични концепции на предприемачеството и неговите особености в аграрната сфера, така и на проблемите от методически характер. Специално място е отделено на предприемаческите проекти и на казуси от практиката.

Изучаването на дисциплината е условие за формирането на стратегически конкурентни предимства, постигане на нова фирмена култура и изграждане на предприемачески умения у студентите.

Дисциплината „Предприемачество в агробизнеса“ се базира на изучаваните в предходните курсове дисциплини „Основи на аграрния бизнес” и други специални дисциплини, изучавани в специалност „Аграрен бизнес“.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема първа. Предприемачеството като процес и наука.		5	3	
1.1.	Същност на предприемачеството. Видове предприемачество.			
1.2.	Фигура на предприемача и неговите функции.			
1.3.	Дискусионни моменти при теоретичното представяне на предприемаческия процес.			
Тема втора. Особенности и специфика на аграрното предприемачество		5	3	
2.1.	Аграрното предприемачество като дял на производственото предприемачество			
2.2.	Роля и функции на аграрното предприемачество			
2.3.	Специфика и характерни черти			
2.4.	Ретроспективен преглед на аграрното предприемачество (1890 – 1941 г.)			
2.5.	Критерии за наличие на предприемачество			
Тема трета: Предпоставки и условия за развитие на предприемачеството в аграрната сфера		5	3	
3.1.	Наличие на ресурси, среда и предприемачески потенциал за еко-бизнес			
3.2.	Институционална и административна среда на предприемачест-			

	во в агробизнеса			
3.3.	Финансово-кредитни механизми, европейски програми и мерки за насърчаване на екологичните дейности и развитие на бизнес проекти			
3.4.	Регионални предпоставки за поява и развитие на аграрно предприемачество			
Тема четвърта. Предприемачески процес в аграрната сфера		5	3	
3.1.	Предпоставки за развитие на аграрното предприемачество			
3.2.	Фактори и условия за аграрно предприемачество			
3.3.	Предприемачески анализ			
3.4.	Идентификация и оценка на възможностите. Избор на продукта или услугата. Анализ на вътрешната и външната среда. Оценка на ресурсите			
Тема пета. Методология на предприемачеството. Предприемачески процес		5	3	
4.1.	Фаза “предстартов период”. Методи за генериране на идеи.			
4.2.	Предприемачески прозорци. Предприемачески анализ. Фаза “стартов период”. Комбиниране на основните фактори и ресурси за реализиране на предприемаческата идея. Регистрационен режим			
4.3.	Фаза “следстартов период”. Предприемаческо управление и мониторинг. Предприемачески стратегии и приложението им в аграрната сфера.			
Тема шеста. Разработване на предприемачески план		5	3	
5.1.	Същност и елементи на предприемаческия план			
5.2.	Методика за разработване на предприемаческия план			
5.3.	Връзка между предприемаческия план и технологичната карта в растениевъдството			
Тема седма. Институционализация на предприемаческата дейност		4	3	
6.1.	Видове институции (държавни и регионални) свързани с предприемаческата дейност в агробизнеса: регулиращи; консултиращи; подпомагащи (финансиращи, субсидиращи и др.)			
6.2.	Връзка между институциите и формата на аграрна предприемаческа дейност.			
Тема осма. Планиране и прогнозиране на резултатите от предприемачеството		4	3	
7.1.	Фактори за успех и причини за провала в предприемаческата дейност			
7.2.	Пътя към провала. Възможности за прогнозиране на провала			
Тема девета. Икономически и социални аспекти на аграрното предприемачество		3	3	
8.1.	Социални и икономически резултати от аграрната предприемаческа дейност			
8.2.	Начини за оценка на резултатите. Баланс на загуби и печалби			
Тема десета. Практика на аграрното предприемачество		4	3	
9.1.	Предприемачески модел на аграрни стопанства			
9.2.	Организационно-стопански форми за осъществяване на предприемачеството в аграрното производство			
9.3.	Лимитиране на предприемаческия модел с потенциалните възможности за иновации			
9.4.	Процедура по създаване на предприемаческите стопанства			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Текущ контрол - тест със смесени (отворени и затворени) въпроси	1	40
1.2.	Курсов проект	1	50
Общо за семестриален контрол:		2	90
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит – класически писмен изпит с 2 въпроса и тест със затворени въпроси и задачи.	1	90
Общо за сесиен контрол:		1	90
Общо за всички форми на контрол:		3	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Турлакова, Т. Предприемачество в агробизнеса, ИУ Варна, 2013
2. Турлакова, Т., Г. Славова, Ръководство по предприемачество в агробизнеса, ИУ-Варна, 2014

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Дракър П. Новаторство и предприемачество - практика и принципи, изд. Хр.Ботев, 1992
2. Църев,Н. Теория и практика на предприемачеството. Варна, 1994г.
3. Турлакова, Т. Аграрно предприемачество. ИУ Варна, 2002
4. Димитров,Д. и др. Собствен бизнес и предприемачество, С., 2009
5. Михнев, Г.,Д.Копева, Аграрно предприемачество, изд. на УНСС, С.,2007
6. Hisvich R.D. Entrepreneurship. Starting, Developing and Managing a new Enterprise, Homewood, Boston, 1989